

с молитви и служение. Бидейки над външните напасти, и, тъй да се каже, господарувайки над всичко, то не се отклонява от своя избор нито поради окръжаващия живота безпорядък, нито от потребности. Лишавано, то не отслабва, търпящо зло - не отмъщава, измъчвано чрез болки и недостиг от необходимото - не пада духом. То повече се хвали с това, че, подвизавайки се през целия живот с търпение и кротост и задоволявайки се с малкото, се доближава, колкото е възможно за човешката природа, до Бога. Гледайки на сегашния живот като на преход към по-добър, то не се стреми да придобие временни неща и не простира своите грижи за настоящето по-далеч от малките потребности, но всякога, предпочитайки простите и леснопостижимите потребности тук, чака блаженство там и постоянно се стреми към тамошния щастлив жребий. Търсейки всякога благоугаждането на Бога, то се отвращава от срамното сквернословие, което наистина е отстранило от своя живот и не понася дори и дума за него. Задоволявайки се с малко естествени потребности и принуждавайки тялото да се задоволява с малко, то господарува над похотта с въздържание, неправдата наказва с правда, лъжата вразумява с истина и за мярка на всичко поставя благочинието. Своя живот то прекарва в единомислие и общуване с ближните, грижи се за приятели и чужди, своето дели с нуждаещите се, занимава се с това, което е полезно за всекиго, не смуцава радващите се и утешава скърбящите. А грижейки се за всички и насочвайки своята грижа към същественото благо, то със здрави разсъждения и мъдри внушения научава слушателите да отбягват отмъщението и злословието. Бидейки свободно от вражда, надсмиване и гняв, беседвайки с почит и скромност, то с това лекува събеседниците, като че ли с лекарства. Като разумно, то се отрича от всяко неразумно действие и изцяло властвува над страстите на душата и тялото" (Созомен, Църковна история, кн. I, гл. 12).

Накрая ще приведем свидетелството на историка от VI в. Евагрий, особено важно за нас, защото той е бил съвременник на блажени Йоан Мосх, а и защото говори за палестинските монаси.

"Отшелниците живеят общо, незадържайки нищо привличащо към земята, защото те нямат злато. Но, какво говоря аз за злато? Те нямат ни собствена дреха, ни собствена храна, затова, защото наметалото и кафтанът (мъжка дългопола дреха), в които сега се е облякъл един, не след много облича друг; така че облеклото на всички тях принадлежи като на един и облеклото на единия - на всички. У тях е обща и трапезата, състояща се не от изцяло подправени меса и не от други ястия, а само от овоци и зеленчуци, достатъчно само за това, че да може да се живее. Общи са също и молитвите, които те възнасят ден и нощ към Бога, и така се изтощават, смиряват се с такива трудове, че ти се струва, че виждаш мъртвци, само не в гробове... Техните жилища имат такава ширина и височина, че в тях нито може да се стои прав, нито свободно да се легне. Това, по думите на апостола, е живот в нещери и земни пропасти (Евр. 11:38). Други от тях